

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 24 listopada 2015 r.

Adam Bodnar

IX.517.9.2015.MK

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
WARSZAWA**

Decyzją ramową Rady Unii Europejskiej z dnia 15 marca 2001 r. w *sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym (2001/220/WSiSW)* na kraje członkowskie Unii Europejskiej nałożony został obowiązek podjęcia działań legislacyjnych w celu wprowadzenia do krajowych porządków prawnych przepisów zapewniających osobom pokrzywdzonym przestępstwem pomoc i ochronę ich praw. Zgodnie z zawartymi w niej zaleceniami w przepisach krajowych powinny znaleźć się zapisy regulujące pozycję osób pokrzywdzonych w sposób uwzględniający uzasadnione interesy tych osób, w tym dostęp do ważnych z punktu widzenia ich interesów informacji. Niestety, należy uznać, że w prawie polskim implementacja zaleceń wynikających z wyżej wymienionej decyzji ramowej nie została w pełni dokonana.

Art. 4 ust. 3 decyzji precyzuje prawo ofiary do bycia poinformowanym o uchyleniu środków izolacyjnych wobec sprawcy czynu, zwłaszcza w sytuacji, gdy sprawca stanowi zagrożenie dla pokrzywdzonego. W przepisach prawa polskiego wskazany obowiązek jest realizowany poprzez treść art. 168a k.k.w. i art. 253 § 3 k.p.k.

W art. 168a k.k.w. zagwarantowane zostało prawo pokrzywdzonego do uzyskania, na jego wniosek, informacji o opuszczeniu zakładu karnego przez skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności. Dotyczy to nie tylko przypadku, gdy skazany opuszcza zakład karny po odbyciu w całości orzeczonej kary lub w związku z udzieleniem warunkowego przedterminowego zwolnienia, ale także każdorazowego opuszczenia jednostki penitencjarnej w toku wykonywania kary, zarówno legalnego (w wyniku udzielenia przerwy w odbywaniu kary, przepustki lub innego czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego bez dozoru, konwoju funkcjonariuszy Służby Więziennej lub asysty innej osoby godnej zaufania), jak i nielegalnego (w wyniku ucieczki). Przepis art. 253 § 3 k.p.k. zawiera podobne gwarancje dla pokrzywdzonego, stosowane na etapie postępowania karnego: pokrzywdzony jest

niezwłocznie powiadamiany o uchyleniu, nieprzedłużeniu lub zmianie tymczasowego aresztowania na inny środek zapobiegawczy, jak również o ucieczce oskarżonego z aresztu śledczego.

Przywołane przepisy ustalają zasady powiadamiania pokrzywdzonego o opuszczeniu przez sprawcę jednostki penitencjarnej. Nieobjęta ustawowymi regulacjami pozostaje natomiast sytuacja osób pokrzywdzonych przez sprawców, wobec których orzeczony został środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym (art. 93g k.k.). Przepisy nie przewidują bowiem przekazywania tej grupie pokrzywdzonych informacji o opuszczeniu przez sprawcę zakładu psychiatrycznego, mimo iż w tych przypadkach istnieje wysokie prawdopodobieństwo ponownego popełnienia przez sprawcę czynu zabronionego w związku z jego chorobą psychiczną, zaburzeniami preferencji seksualnych, upośledzeniem umysłowym.

Ten stan prawny nie może być utrzymywany, ponieważ w sposób nieuzasadniony różnicuje uprawnienia pokrzywdzonych oraz nie wypełnia zaleceń przywołanej na wstępie decyzji ramowej, powtórzonych następnie w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. *ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WsiSW*.

Zwracam się zatem z wnioskiem do Pana Ministra o podjęcie inicjatywy legislacyjnej w celu uzupełnienia obowiązujących regulacji prawnych w zakresie dostępu do istotnych z punktu widzenia ochrony interesów pokrzywdzonych informacji, w sposób gwarantujący równą ochronę praw wszystkim pokrzywdzonym.

Podpis na oryginale